

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2443, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po oesiku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Jutrišnji plebiscit

Jutri, v nedeljo 13. t. m. se bo s plebiscitom odločila usoda Posaarja, ki je bilo vsa povojna leta glavni kamen spodbite med Francijo in Nemčijo in povod stalnih vznemirjanj, iz katerih bi se v usodnih okoliščinah lahko razvil nov krvav spopad. Ako pogleda človek na zemljevid in vidi, da meri Posaarje komaj 1910 kvadratnih kilometrov, torej nekako toliko ko naše Prekmurje, se prav za prav začudi, čemu je treba toliko hrupa za tako majhen kosček zemlje. Ko pa vidi, da živi na tem majhnem prostoru preko 800.000 ljudi, postane nehotno pozoren. Teh 1910 kvadratnih kilometrov nikakor ne moremo spraviti v sklad z 800.000 prebivalci, ako zopet ne vemo, da krije Posaarje v sebi ogromna bogastva, in sicer pod zemljo in nad zemljo. Gospodarske statistike nam pripovedujejo, da producirata posaarsko rudarstvo in industrija okoli 14 milijonov ton premoga, 2,6 mil. ton koksa, 2 mil. ton sirovega železa in skoraj enako mil. ton sirovega jekla. Po teh statističnih podatkih povsem lahko razumemo, kaj pomeni v gospodarskem oziru površinsko neznatna deželica, o kateri se bo jutri odločala nadaljnja usoda.

Sedanje Posaarje je do leta 1918. pripadalo v celoti Nemčiji in ni tvorilo nobene posebne skupne upravne enote. Šele po določilih versailleske mirovne pogodbe se je iz dela bivše pruske Renške province in dela bavarskega Pfalca oblikovalo Posaarje, ki je dobilo svoje ime po reki Saari (francosko Saare) in bilo podrejeno v upravnem oziru Društvu narodov, ki je vršilo tam svojo funkcijo potom posebne vladne komisije pod vodstvom angleškega komisarja Knaxa, med člani komisije je pa bil tudi zastopnik Jugoslavije dr. Zoričič. Valutno in carinsko je bilo to ozemlje dodeljeno Franciji, ki se je takom let polastila tudi skoraj vse rudniške in ostale industrije. Tako lahko rečemo, da je bilo Posaarje 15 let v francoski eksploataciji. Toda versailleska mirovna pogodba, ki je ustvarila to posebno ozemlje, je določila tudi, da se mora 15 let po njenem podpisu izvesti v Posaarju ljudsko glasovanje, pri katerem naj se prebivalstvo svobodno odloči: ali hoče da se Posaarje vrne Nemčiji; ali hoče, da se priključi Franciji; ali pa želi da ostane še nadalje samostojno in pod upravo Društva narodov. Po dolgih posvetovanjih je bilo naposled la-
ni pri Društvu narodov sklenjeno, da se plebiscit izvede jutri, 13. januarja.

Jutri se bo torej treba Posaarcem odločiti za eno treh navedenih poti in razumljivo je, da so tako s strani Francije kot Nemčije na delu vse sile. Vsaka hoče zmagati. Vendar je med francoskimi upi in nemško vero precejšnja razlika. Ker so Posaarci do nekaj tisoč Francozov vsi Nemci, agitirajo Nemci le za vrnitev k Nemčiji, Francozi pa, ki na večino za priključitev k Franciji ne morejo računati, bi se zadovoljili z zmago ohranitve sedanjega stanja in agitirajo zato v glavnem le za status quo. Zmaga pristavev sedanjega stanja bi Hitlerjevo v Nemčijo strahovita zadela, ker bi dokazala, da se Posaarski Nemci samo zato ne hočejo vrniti k Nemčiji, ker vlada tam narodni socializem; pomenila bi pa tudi hud gospodarski udarec, dasi ne nepreboljiv. Zmaga pristavev za vrnitev k Nemčiji bi pa nasprotno gospodarsko zabolela Francijo. Vsa Francija producirala skupaj s Posaarjem na leto približno 8,5 milijonov ton sirovega železa in 7,5 mil. ton sirovega jekla, Nemčija pa brez Posaarja 10 mil. ton sirovega železa in 11 mil. ton sirovega jekla.

Zaščita interesov conditio sine qua non

Važni sklepi zunanjih ministrov držav male antante na konferenci v Ljubljani — Mala antanta načelno pripravljena sodelovati v smislu rimskega sporazuma

LJUBLJANA, 12. januarja. Po kosilu v banski palači so zunanji ministri male antante včeraj popoldne nadaljevali svojo konferenco in izdali naposled sledeči uradni komunikat: »Stalni svet male antante se je sestel v Ljubljani 11. januarja 1935. pod predsedstvom g. Titulescu. Glavni predmet diskusije sveta male antante sta bili ocenitev sporazumov, sklenjenih v Rimu med Francijo in Italijo, ter določitev enotnega zadržanja male antante v tem pogledu. Zunanji ministri male antante so izrazili svoje zadovoljstvo z rezultati, doseženimi v razgovorih, ki sta jih imela gg. Mussolini in Laval. Smatrajoč, da ti razgovori morejo v znatni meri okrepiti ohranitev in organizacijo miru, so sklenili sodelovati v najiskrenejšem duhu z vsemi zainteresiranimi silami za praktično izvedbo načel rimskih sporazumov, ob istem času pa mislijo tudi na zavarovanje svojih nacionalnih in splošnih interesov, katerih zvesta braniteljica je bila mala antanta ob vsaki priliki.«

V razgovoru z novinarji pa je predsednik vlade g. Jevtič podal še sledečo izjavo: »Stališče male antante je

ostalo takšno, kakršno je bilo doslej. Iz današnjega stališča se more sklepati, kaj bo v bodoče. To je začetek širše diplomatske akcije v vrsti sporazumov, ki še pridejo za organizacijo miru in konsolidacijo mednarodnih odnošajev. Akcija male antante se bo tudi dalje razvijala v duhu sporazumov in bo ostala odločna pri obrambi in varovanju nacionalnih interesov. Varovali bomo vse svoje interese in zavezniške odnošaje z državami balkanskega sporazuma ter tudi nadalje služili interesom splošne varnosti in miru. V teku daljše akcije bomo videli, kaj je treba storiti v ta namen.«

Konferenca je bila včeraj popoldne zaključena in sta se dr. Beneš in Titulescu z brzovlakom ob 17. uri odpeljala preko Rakeka v Ženevo, ministrski predsednik in zunanji minister Jevtič pa se je po sprejemu raznih osebnosti in deputacij na banski upravi ob pol 20. uri vrnil v Beograd. Ako se osebno ne bo mogel udeležiti sedanjega zasedanja Društva narodov v Ženevi, ga bo z vsemi pooblastili zastopal naš stalni delegat g. Fotić.

Iz vsega poteka ljubljanske konfe-

rence in iz izjav, ki so jih dali zunanji ministri male antante zastopnikom listov skupno ali posamezno, se da v splošnem razbrati, da je mala antanta načelno pripravljena pogajati se o uresničenju v Rimu med Lavalom in Mussolinijem pripravljenih načrtov, toda ob popolnem varovanju svojih skupnih in posameznih interesov. Iz tega sledi, da bo mala antanta pri bodočih pogajanjih stavila svoje predloge, ki so bili v glavnem že določeni na ljubljanski konferenci in bodo tvorili neko mejo, preko katere ne bo mogoče iti. Značilno je, da je Titulescu izjavil novinarjem, da zaščita narodnih manjšin ne sme priti v nevarnost s kakršnimi pakti o neumešavanju. Manjšinski problem je mednarodni problem in bo tak tudi vedno ostal. Isto velja tudi glede vrnitve Habsburžanov in vseh drugih zadev, male antante življenjskega pomena. Prijateljstvu s Francijo in podpirati stremljenja sporazuma med Rimom in Parizom, ni pa pripravljena žrtvovati niti enega svojega interesa, ki je za obstoj posameznih članic in celotne male antante življenjskega pomena.

Nova upravna razdelitev Nemčije

IZJAVA NOTRANJEGA MINISTRA FRICKA. — NEMČIJA BO RAZDELJENA NA DVAJSET POKRAJIN.

BERLIN, 12. januarja. Državni notranji minister Frick je izjavil nekemu časniškemu poročevalcu, da je Hitler po prevzemu oblasti opustil ureditev države na podlagi nove ustave, prepuščajoč vse delo moči nadaljnega razvoja narodne socialistične ideje. Sedaj se vlada ukvarja z načrti za realizacijo načel narodnosocialistične države v notranji politiki, in to potom nove legalne organizacije. Delo naglo napreduje in v teku 4 let, ki jih je Hitler zahteval, bo dovršeno vsaj v glavnih potezih. Tedaj bo nemški narod lahko zavzel svoje stališče za ali proti. Državni zbor bo ostal forum, ki bo poklican, da razpravlja in odloča o velikih vprašanjih, ki tičejo usode naroda v zunanji in notranji politiki. Poleg državnega zbora ne bo druge zbornice. Volitve v državni zbor se bodo izvršile z direktnim glasovanjem moških in žensk. Nova teritorialna razdelitev države na 20 pokrajin bo postavila končno piko na

Ako se Posaarje vrne k Nemčiji, bo Nemčija producirala potem 12 mil. ton železa in 13 mil. ton jekla, Francija pa samo 6,5 mil. ton železa in 5,5 mil. ton jekla, torej polovico manj ko Nemčija! Nemčija bo potem razpolagala na leto s sedmimo vse svetovne produkcije železa in jekla, Francija pa komaj s štiritinajstino. To pa ni važno samo za gospodarske, ampak tudi za strateške namene.

Tako bodo jutri oči vseh milijonov Nemcev in Francozov, pa tudi ostale Evrope uprte v malo, a pomembno Posaarje. Nestrpnost bodo čakali večera 14. t. m., ko bo predsednik plebiscitne komisije Rhode po radiu oznanil svetu

sklep tisočletne evolucije. Nove pokrajine bodo upravljali guvernerji s širokimi pooblastili. S tem sem odgovoril na vprašanje, ako misli nemška vlada dati nemškemu narodu novo ustavo, je zaključil Frick.

Interesi neosvobojenih bratov

LJUBLJANA, 12. januarja. Z ozirom na razne možnosti, ki so nastale v zvezi z rimskimi predlogi, ki bi mogle usodno zadeti zlasti naše brate v Italiji in Avstriji, je ljubljansko društvo »Branibor« poslalo že pred dnevi ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru g. Jevtiču posebno spomenico, včeraj pa se je predsedstvo društva pod vodstvom dr. Oblaka, dr. Kamušiča in ravnatelja Gogole osebno predstavilo g. Jevtiču in mu še ustmeno obrazložilo svoje želje. Gospod Jevtič je pozorno sprejel vse izjave predsedstva in obljubil popolno varovanje naših interesov.

rezultate plebiscita. Kdo bo zmagal? Nemci v Nemčiji pravijo, da je kocka že davno padla, ali je prav za prav sploh ni bilo treba vreči, kajti Posaarje je nemško in se vrne k Nemčiji; Francozi v Franciji pa pravijo, da to ni tako goto vo. V Posaarju je na tisoče socialistov in komunistov, ki bodo, kakor vse kaže, glasovali za status quo, ker se ne marajo podrediti fašistični diktaturi narodnega socializma. Toda njihovo število bo prav gotovo podleglo pritisku nemške nacionalne volje. Že danes, dan pred plebiscitom, moremo skoraj s popolno gotovostjo računati na nemško zmago.

Nemčija noče v Ženevo

RIM, 12. januarja. Berlinski dopisnik »Echo de Paris« poroča, da je v nemških političnih krogih izzval včerajšnji obisk angleškega poslanika pri zunanjem ministru Neurathu največje zanimanje. Po informacijah iz uradnega vira in iz uradnega sporočila sledi, da je angleški poslanik nagovarjal Neuratha, naj bi Nemčija poslala svojega zastopnika k zasedanju sveta Društva narodov, na katerem se bodo proučevali rezultati plebiscita v Posaarju. Nemški zunanji minister je odgovoril, da Nemčija iz načelnih razlogov ne more poslati svojega zastopnika in se tudi ne more vrniti v Ženevo. Ta nemški odgovor je vzbudil veliko ogorčenje zlasti v francoskem tisku, ki Nemčijo znova ostro napada.

NAČRTI ČESKOSLOVAŠKE VLADE.

PRAGA, 12. januarja. Ministrski predsednik Malypetr je izjavil novinarjem, da bo njegova vlada izdala zakon o reorganizaciji političnih strank, katerih notranja struktura mora biti demokratična. Stranke po načelu »voditelja« bodo onemogočene. Razpust bo zadel najprej Sudetsko-nemško domovinsko fronto Konrada Henleina. Poslanski mandati se pa ne bodo delili: skupnem številu glasov, ker bi sicer izginile nemške in madžarske demokratične stranke. Vlada bo nadalje znižala delovni teden na 40 ur, s čemer se zmanjša brezposelnost za 10 do 15%. Podržavljenje vseh rudnikov, kot predlagajo agrarci, pa e bo tako lahko.

BRAZILIJA SE NE VRNE V D. N.

RIO DE JANERO, 12. januarja. Odbor za zunanje zadeve je sklenil, da se Brazilija ne vrne v Društvo narodov.

ITLIJANSKO GLEDALIŠČE ZGORELO

NEAPELJ, 12. januarja. Sinoči je tu zgorel »Teatro Nuovo«. Škoda znaša 3 milijone lir.

Dnevne vesti

Pridobnina, davek na poslovni promet in luksus ter rentnina

RAZGLAS DAVČNE UPRAVE ZA MESTO MARIBOR. VLOŽITEV DAVČNIH PRIJAV ZA LETOŠNJE LETO.

Davčna uprava za mesto Maribor razglasi, da morajo vsa podjetja, vsi obrati kakor tudi vse osebe samostojnih poklicev in vsi drugi, ki so zavezani pridobnini, vložiti davčne prijave v času od 1. do 31. t. m. Za odmero pridobnine morajo priložiti prijavo o dohodku, ki so ga dosegli v lanskem letu. Prijavo morajo vložiti za vsak obrat in vsako vrsto poslovanja posebej. Te prijave pa morajo dobiti tudi osebe, ki so po členu 46. zakona oproščene plačevanja tega davka.

Prijavo mora izpolniti in podpisati lastnik obrata ali podjetja, v primeru zakupa pa zakupnik. Če je več lastnikov, podpisajo prijavo skupno za mladoletne njih starši, za maso pa njen zastopnik. Izpolniti pa morajo prijavo le na prvi strani po vrsti v vseh rubrikah in podrobno. Morebitna pojasnila navedb naj davkoplačevalci obrazložijo na posebni polji. Tudi morajo davčni zavezanci v prijavi označiti, ali so samci, vdovci, brez otrok, odnosno ločeni in vpisati rojstni dan in leto. Družabniki podjetja morajo mimo tega označiti tudi odstotek, s katerim so udeleženi pri podjetju.

Ker je predmet obdavčenja enoletni čist dohodek, dosežen v preteklem poslovnem letu, priporoča davčna uprava davčnim zavezancem, naj ta dohodek točno prijavijo v izogib kazenskim posledicam. Enoletni dohodek je kosmat dohodek po odbitku izdatkov ali režij, potrebnih za obratovanje podjetja oziroma za izvrševanje poklica. Izdatki, ki niso v zvezi z obratom, marveč služijo le za vzdrževanje lastnika obrata, njegove rodbine ali drugih oseb, se ne smejo odbiti od kosma tega dohodka. Končno mora davčni zavezanec priložiti davčni prijavi tudi vse druge podatke, ki so potrebni za pravilno odmero davka.

Industrijska, bančna in mednarodna transportna podjetja, katerih promet na leto presega pol milijona dinarjev, morajo prijavi priložiti tudi bilanco z računom izgube in dobička ter začetni in končni inventar, in sicer za lansko in predlansko poslovno leto. Mimo tega morajo prijavi priložiti podroben pregled zgube in dobička, izvleček iz računa, prepis lastnega računa vsakega posameznega družabnika, pojasnilo o izvršeni amortizaciji, izvleček iz računa fabrikacije, bančna podjetja pa izvleček iz računa valut, faktur in deviz. Obrtniki pa morajo v prijavi izjaviti, če prodajajo tudi nakupljene gotove izdelke, če delajo s stroji na pogon ter koliko pomočnikov in vajencev zaposlujejo. Pod-

jetniki, ki delajo po akordu, morajo tudi to navesti v prijavi.

Prijave o pridobnini za letošnje leto naj davčni zavezanci izročijo osebno, ali pa po pošti pristojnemu občinskemu uradu ali davčni upravi.

Zaradi odmere skupnega ali splošnega davka na poslovni promet ter davka na luksuz, morajo vložiti vsi davčni zavezanci splošnega ali skupnega davka na poslovni promet in davka na luksuz ob enem s prijavo o pridobnini v istem roku, to je do konca t. m., še posebno prijavo na posebni tiskovini, v kateri morajo označiti ves v lanskem letu doseženi promet, in sicer ločeno za blago, ki je zavezano splošnemu davku in za blago, ki je podvrženo skupnemu davku. V prijavi morajo vložiti tudi podjetja, ki so lani plačevala poslovni davek ali davek na luksuz po knjigi opravljenega prometa ali po poslovnih knjigah vsak mesec sproti ali četrtletno.

Tiskovine za te davčne prijave prodajajo občinski uradi in davčne uprave.

Vse pravne in fizične osebe, ki niso zavezane pridobnini, kakor tudi osebe, ki vrše slučajni promet stvari po zadnjem odstavku člena 4. zakona o davku na poslovni promet, morajo vložiti prijavo v 14 dneh, od dne opravljenega prometa pri oni davčni upravi, ki je glede na kraj opravljenega prometa krajevno pristojna in morajo obenem plačati na ta promet odpadajoči 2-odstotni davek na poslovni promet.

Vse osebe, ki prejemajo dohodke iz imovinskih predmetov in imovinskih pravic, pa morajo vložiti prijavo o rentnini v letošnjem letu do konca t. m. Rentnina se plačuje od dohodkov iz imovinskih predmetov in imovinskih pravic, ki niso zavezani zemljarini, zgradarini, pridobnini, družbenemu niti uslužbenskemu davku. Davčna osnova je faktilen dohodek lanskega leta. Davčno prijavo vložijo tudi upniki, to je osebe, ki imajo pravico do teh dohodkov. Če prebiva upnik v tujini, vloži prijavo dolжник, ki plača tudi davek namesto upnika. Obenem mora davčni zavezanec v prijavi označiti ali je samec, vdovec brez otrok, odnosno točen in vpisati svojo starost. Prijave o rentnini se naj vložijo pri oni davčni upravi ali pri upravi občine, kjer ima davčni zavezanec svoje gospodinjstvo.

1300 mariborskih družin strada in zmrzuje

POMOŽNA AKCIJA JE V POLNEM TEKU. — OTVORITEV OGREVALNICE. OGROMEN NAVAL BEDNIH IN LAČNIH NA MESTNEM SOCIALNEM URADU.

Ko so se dnevi skrajšali, ko je prenehalo delo na poljih in vrtovih, ko so prenehali z delom stavbeniki in ko so bila končana druga javna dela, so pričeli prihajati v mesto iz vseh koncev in krajev ljudje, delaželni in kruha lačni. Uresničile so se v celoti napovedbe nekaterih, ki dobro poznajo današnje socialne razmere, da bo letošnja zima hujša kakor so bile prejšnje, da bo stiska večja in da bo število nujne pomoči potrebnih naraslo. Da je temu tako in da so današnje prilike take, to živo občuti mestni socialni urad, ki ga zlasti zadnje dni, ko je zapadel prvi sneg, oblegajo množice brezposelnih od jutra do večera. Mnogo imajo posla gospodje pri socialnem uradu s temi reveži. Pomožna akcija je sicer v polnem teku, vendar pa ne dobi pomoči vsak, dokler socialni urad točno ne ugotovi bednega stanja posameznega prošnika.

Iz sredstev Pomožne akcije prejema vsak dan 350 siromakov hrano v Ljudski in Javni kuhinji. Pri kidanju snega in drugih delih je na račun Pomožne akcije dobilo delo doslej 55 siromakov. Imajo pa

pri socialnem uradu v evidenci 1.300 družin, ki stradajo in zmrzujejo in ki so pomoči nujno potrebne. Štirideset od teh siromakov je tako srečnih, da dobivajo od socialnega urada nakaznice za potrebna živila, za obleko in obutev ter denar, da morejo poravnati stanarino. Sredstva, ki jih ima na razpolago Pomožna akcija, zaradi nujne pomoči naglo hlapijo. »Dvakrat da, kdor hitro da!« pravi že star pregovor in zato se stotine siromakov lačnih in bednih tudi tem potom obračajo do mariborskih usmiljenih src, naj jim pomagajo v bedi in stiski. Trgovci, obrtniki, gostilničarji, hišni posestniki, zdravniki, odvetniki in vsi, ki ste obljubili svojo pomoč, odzovite se apelu svojih stanovskih organizacij in darujte po svojih močeh, da bo na ta način bednim in pomoči potrebnim olajšano, pomagano pa bo tudi mnogo mestnemu socialnemu uradu, pomagano Pomožni akciji.

Mestni socialni urad je za take, ki nimajo pravega domovanja, otvoril predvčerajšnjim ogrevalnico v prostorih ljudske kuhinje v Strossmayerjevi ul. Ogrev-

vainica je odprta od 8. do 17. ure in se tam greje 25 brezposelnih, ki dobivajo zjutraj čaj in kruh, opoldne kosilo, zvečer pa čaj in kruh. Število teh pa se bo še povečalo, saj jih je med brezposelnimi mnogo, ki nimajo kam bi položili glavo.

Skrb za pospeševanje našega kmetijstva

Proračunska seja mariborskega Kmetijskega odbora. Volitev novega vodstva.

Včeraj je imel mariborski okrajni kmetijski odbor za levi breg svojo proračunsko sejo, ki jo je otvoril okrajni glavar g. dr. Senekovič. Ker je bila prva točka dnevnega reda volitev predsednika, je bil pri volitvah ponovno izvoljen za predsednika odbora šmarješki župan g. Loize Šiker, ki je po izvolitvi prevzel vodstvo seje. Sledile so nato volitve ožjega odbora in so bili izvoljeni v odbor: banski svetovalec Janžekovič, Fras, Hlade, Bračič in Muršak.

Volitvam je sledilo poročilo okrajnega kmetijskega referenta g. Kurenta. Iz njegovega poročila sta razvidna ogromno podrobno delo in velika skrb, ki jo je posvečal odbor napredku in povzdigi kmetijstva. Dohodki so znašali v preteklem proračunskem letu 195.995 Din, izdatki pa 178.257 Din. Za nakup plemenskih bikov je odbor izdal nad 16.000 Din, za nakup plemenskih merjascev približno 5.000 Din, za nakup plemenskih petelinov 1800 Din, za izmenjavo semen nad 800 Din, za zatiranje sadnih škodljivcev nad 6.000 Din, za preureditev hlevov okrog 2.000 Din, ostalo pa kot podporo rejcem bikov, za razne kmetijske tečaje, za nabavo škroplilnic itd.

Referentovo poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto, nakar je sledila razprava o novem proračunu, ki predvideva 142.355 Din izdatkov in prav toliko dohodkov. Proračunski osnutek je bil z majhnimi spremembami soglasno sprejet in odobren. Nato se je razvila dolgotrajna razprava o raznih važnih kmetijskih vprašanjih. K besedi se je oglasilo več naših kmetijskih strokovnjakov in je bilo storjenih več važnih sklepov, ki bodo nedvomno mnogo koristili napredku in razvoju našega kmetijstva.

Mlad ubijalec pred sodniki

Kazenska razprava proti Maksu Lamprehtu, ki je na Hajdini zaklal z nožem svojega znanca Petra Metličarja.

Pred mariborski kazenski senat je stopil danes dopoldne komaj 22-letni delavec Maks Lampreht, ki ga je državni tožilec obtožil hudega dejanja, namreč, da je lani v oktobru na Hajdini z nožem zaklal svojega znanca, 23-letnega Petra Metličarja.

Malenkostno je prav za prav ozadje dejanja, ki je spravilo na zatožno klop Maksa Lamprehta. Kakor navaja obtožnica, so kritičnega večera kožuhali pri posestniku Senekoviču na Hajdini. Med kožuharji sta bila tudi obtoženi Lampreht in njegov znanec Metličar, ki sta si bila nekaj v jezi. Po kožuhanju so šli fantje skupno skozi vas. Lampreht in Metličar sta se zaradi neke malenkostne grožnje sprla in se je iz tega prepira izcimil krvav pretep. Pele so svojo pesem planke in zabliskal se je nož v Lamprehtovi roki, ki ga je z vso silo zabodel Metličarju v srce. Metličar se je zgrudil na tla in obležal v mlaki krvi mrtev.

Pri današnji razpravi je obtoženi Lampreht priznal svoje dejanje, zagovarjal se je s silobranom.

Pri današnji razpravi so ga številne priče silno obremenile ter izpovedale, da obtoženi Lampreht ni imel nikakšnega povoda, da bi pokojnega Petra Metličarja sunil z nožem. Senatu je predsedoval okrožni sodnik g. Lenart, prisednika pa sta bila okrožna sodnika g. Kolšek in dr. Kotnik. Obtožbo je zastopal državni tožilec g. dr. Hoinik, dočim je obtoženca branil odvetnik dr. Horvat iz Ptuj. Po četrturnem posvetovanju ga je senat spočeln krivega v smislu obtožbe in ga obsodil na 6 let težke ječe in na trajno izgubo častnih državljskih pravic, razen tega pa mora plačati vse stroške pogreba in 3.000 Din materi pokojnega Metličarja.

Narodno gledališče REPERTOAR.

Sobota, 12. januarja ob 20. uri: »Vijolica z Montmartra«. Prvič. Gostovanje Erike Druzovičeve Red D.

Nedelja, 13. januarja ob 15. uri: »Gugalnica«. Globoko nižane cene od Din 13.— do 2.—. Ob 20. uri: »Vijolica z Montmartra«. Gostovanje Erike Druzovičeve.

Ponedeljek, 14. januarja: Zaprtlo.

Torek, 15. januarja ob 20. uri: »Urh, grof Celjski«. Spominska predstava ob 10-letnici skladatelja Viktorja Parme. Red C.

»Gugalnica« ob globoko nižanih cenah od Din 15.— navzdol. V nedeljo, 15. t. m. uprizore popoldne ob 15. uri izredno zabavno veseligr »Gugalnica«. Delo je doseglo na mariborskem odru prav velik uspeh ter je smeha pri njenih uprizoritvah vedno na pretek. Veljajo globoko nižane cene od 15 do 2 Din. Najcenejši sedež velja le 4 Din.

Erika Druzovičeva, odlična pevka »Narodnega kazališča« v Zagrebu, gostuje v nedeljo, 13. t. m. zvečer v naslovni partiji Kalmanove nad sve uspele operete »Vijolica iz Montmartra«. Priporočamo nabavo vstopnic v naprej!

Parmova proslava bo v torek, 15. t. m. V spomin desetletnice smrti tega za mariborsko kulturno življenje ob prevratu in po vojni toliko zaslužnega moža uprizore njegovo najboljšo opero »Urh, grof Celjski«. Pred predstavo bo govoril spominski govor g. Emil Adamič, naš odlični skladatelj.

Pravoslavno silvestrovo Kavarna Jadran

sporoča bratom pravoslavne vere, da jim priredi spoznavno s pravoslavno občino in parohijo v nedeljo 13. januarja Silvestrovo s primernim sporedom in vlijudo vabi k polnoštevni udeležbi.

Kralj Peter II. pokrovitelj Združenih rezervnih častnikov. Pokroviteljstvo nad združenjem jugoslovanskih častnikov in rezervnikov je sprejel naš kralj Peter II.

Promoviran je bil na ljubljanski univerzi za inž. arh. g. Danilo Fürst, sin učiteljice na krčevinski šoli ge. Marice Fürstove. Mlademu inženjerju in arhitektu naše iskrene čestitke.

Tenor Slavko Lukman se je Mariborčanom prvič predstavil s samostojnim koncertom lani v kazinskih dvorani. S svojim nastopom si je sam ustvaril las-kavo oceno in njegov topli tenor je vžgal, ko je tudi pozneje iz prijaznosti pel pri raznih narodnih prireditvah. Pel pa je z uspehom tudi po drugih krajih naše domovine. Slavko Lukman je še mlad, mnogo obetajoč talent in je najprej studiral v Beogradu, pozneje pa na ljubljanskem konservatoriju. Ko je namrečval nadaljevati pevske studije v Zagrebu, ga je doletela huda nesreča, pri kateri si je poškodoval nogo. Siromašen od doma, toda bogat v optimizmu in trdni volji, je sklenil končati pevske studije na ljubljanskem konservatoriju, kamor odpotuje prve dni prihodnjega tedna. Od tega so mu pripomogli njegovi prijatelji in dobrotniki, ki se jim ob slovesu tudi tem potom ponovno in najtopleje zahvaljuje. Mi pa želimo mlademu pevcu v njegovih stremljenjih najlepših uspehov.

V pohorskih granitoloim zopet delajo. V znanih pohorskih granitoloim, ki so last Lenarčiča in Resa, so zopet pričeli delati. V Lenarčičevem granitolomu je zaposlenih okrog 100, v Resovem pa nad 120 delavcev.

Iz mariborskega tiskarskega življenja. Lani je v Mariboru izhajalo 22 periodičnih listov in časopisov. Izhajala sta dva dnevnik, dva lista po dvakrat na teden, trije tedniki, 9 mesečnikov, trije polmesečniki, 2 časopisa po potrebi in 1 časopis vsak drugi mesec. Prenehal pa je izhajati 1 tednik, 1 mesečnik, 3 dvomesečniki in 1 časopis po potrebi. Na novo je pričel lani izhajati 1 mesečnik in dva dvomesečnika. Državno tožilstvo je lani zaplenilo dvakrat dnevnik »Večernik«, enkrat dnevnik »Mariborer Zeitung« ter štirikrat »Borbo«.

Reorganizacija mestnega avtobusnega prometa. Upravni odbor mestnih podjetij je na zadnji svoji seji po reviziji sklenil reorganizirati avtobusni promet. Po sprejetih načrtih se bo v bodoče ločila prometna služba od tehnične. Vodstvo prometne službe je poveril upravni odbor magistratnemu uradniku g. Evgenu Bergantu. Vsa prometna služba bo koncentrirana na Glavnem trgu, kjer bo imel tudi šef avtobusne prometne službe svojo pisarno. Sedanja avtobusna postaja na Glavnem trgu se bo primerno preuredila.

Da oživite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice.

Nove avionske znamke. Prometno ministrstvo je dalo v promet nove avionske znamke po 3 Din. Znamke so črno obrobljene, slika na njih po predstavlja cerkev na Oplencu. S temi znamkami se lahko frankirajo tudi pisma navadne železniške pošte.

Javnosti. Oblastnemu odboru Narodne obrane so bili sporočeni primeri, da so prihajale osebe v razna podjetja in se izdajale za člane Narodne obrane, ko so iskale službo ali n. pr. dajale navodila glede obratovanja ob državnih praznikih itd. Zgodilo se je tudi, da so nekatere osebe dajale navodila po telefonu, izdajajoč se za »Narodno obrano«, ne da bi imenovale svoje ime. Obveščamo javnost, da Narodna obrana nastopa vedno po svojih oblastvom imenovanih odbornikih; če pa pošlje svojega člana, mu da posebno, za dotični posel se glasečo legitimacijo. Če bi torej klical kdo telefonično in se javil s splošnim nazivom »Narodna obrana«, zahtevajte ime klicatelja in kontrolirajte pogovor, da po končanem govoru pokličete Narodno obrano. Če bi se pojavile osebe v imenu Narodne obrane brez posebnih legitimacij, izročite jih oblastvom.

Podružnica Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev v Mariboru se je preselila iz dosedanjih prostorov v Narodni domu v nove prostore v Grad na Grajskem trgu, poleg Grajskega kina. Podružnična pisarna prične poslovati v novih prostorih v soboto, dne 12. t. m. med običajnimi uradnimi urami. Odbor.

Za posestnike in zakupnike ribolovnih pravic! Ribarsko društvo v Mariboru naproša p. n. interese, da izvolijo naročiti do 20. januarja t. l. mladice potočne postrvi. Opozarjamo, da je po naredbi kr. banske uprave vlaganje mladice za vsakega posestnika in zakupnika obvezno ter se prestopki strogo kaznujejo.

Lovsko-prodajna organizacija »Divja koža« Ljubljana, vselej, priredi 28. januarja t. l. dražbo kožuhovine vseh vrst divjačine. Dražbe se bo udeležilo dosti kupcev, med katerimi bo tudi precej tujcev, zato bo kožuhovina na tej dražbi dosegla svetovne cene, seveda pa mora biti zbrana dovolj dobrega blaga, ker sicer zamlanjanje tujih odjemalcev za blago takoj popusti. Vsi naši lovci naj poverijo svoj lovski plen »Divji koži« in kožuhovino takoj odpošljejo.

Iz krajevne organizacije JNS za V. mestni okraj. Krajevna organizacija JNS za V. mestni okraj bo imela v ponedeljek 14. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih odborovo sejo. Odborniki, pridite vsi in točno!

Vsi narodi sveta, oni, ki imajo preveč pokrajin naše zemlje in jih ne morejo izražiti, in oni, ki imajo premalo in se zato duše v svoji tesnobi, bodo defilirali mi-

mo nas v predavanju »Veleposestniki in kočarji med narodi«, ki ga bo imel v ponedeljek 14. t. m. ob 20.15 v mariborski Ljudski univerzi glavni urednik g. Radivoj Rehar.

Dr. Makso Šnuderl predava v torek 15. t. m. ob 20. uri starešinam »Triglava« in »Jadrana« v lovski sobi hotela »Orel« o zelo zanimivem aktualnem vprašanju.

Prof. Janko Mlakar predava. V sredo 16. t. m. se nam bo zopet predstavil naš ljubljenski planinski predavatelj in veliki planinec g. prof. Janko Mlakar z zanimivim predavanjem. Prof. Mlakar, eden naših najboljših poznavalcev alpskega sveta, nas bo tokrat seznanil s svojimi turami in gorskimi pohodi, o katerih do sedaj še ni obvestil javnosti. Zdržil je svoja skrivnostna pota pod naslovom »Bela smrt« in jim dodal celo vrsto krasnih gorskih posnetkov.

Društvo Mariborska mestna godba priredi v spomin blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in v korist mariborske pomožne akcije v petek 18. t. m. v »Unionovi« dvorani v Mariboru orkestralni koncert s primernim sporedom in zasedbo. Orkester šteje 60 prominentnih godbenikov, a sodeluje kot solist tudi virtuoz za klarinet profesor glasu g. S. Zamola iz Zagreba. Z ozirom na simpatije, katere je mariborsko občinstvo mariborski mestni godbi pri svojih nastopih izkazalo, upamo, da bo ta koncert že z ozirom na svoj patriotičen in humanitaren namen rekordno obiskani. O vsebini sporeda bomo pozneje poročali. Cene vstopnic so zelo zmerne.

Lutkovno gledališče Sokola Maribor Matca v Narodnem domu igra v nedeljo 13. t. m. ob 15. uri veselo pravljico v treh dejanjih »Jaka Požeruh«.

Rdeči križ v Krčevini. V nedeljo 13. januarja ob 15. uri v krčevinski šoli Nestroyeva veseloigra s petjem in godbo »Utopljenca«. Vstopnina običajna. — Do hodek v društvene namene.

Posebnost na krčevinskem odru. Do sikhob je prirejal na našem skromnem odru gledališke predstave Sokol Maribor II, za izprembo pa vpripori v nedeljo 13. t. m. ob 15. uri Rdeči križ v svoje človekoljubne namene v šoli Nestroyeva veseloigro s petjem — »Utopljenca«. Razpisni bogataš Štefan in ključavničar Smola se bosta borila za isto žensko ter oba telebnila v vodo, v kateri bi morala utoniti; vendar se kot plavčica rešita, ne vedoč tega drug o drugem. Iz strahu prek kaznjio se potem skrivata pri najemniku Buči, kjer se Štefan seznani z lepo Katico. Ob slučajnem sestanku misli ta, da vidita duha drug drugega, dokler končno ne spoznata, da sta še vendarle oba živa. Sedaj skleneta prijateljstvo: Smola se razočaran odpove svoji ženski in vzame bogat dar, Štefan pa zaživi srečno življenje. — Ko je pred par leti ljubljansko gledališče vpriporilo to veseloigro, je bil hram Talije zaporedoma razprodan. Malokdaj je bilo slišati toliko smeha, kakor sta ga izvajala

Vlažno, hladno sedaj NIVEA

Po burji, dežju ali snegu je posebno potrebno, da zaščitite svojo kožo pred vetrom in slabim vremenom, a to boste najbolje napravili takole: vsak dan na večer, preden ležete spat, nadrgnite kožo nalahno z Nivea krema. Koža postane zaradi tega mehka in gibka, a poleg tega tako odporna, da ji še tako slabo vreme ne bo škodilo. Zaradi Eucerita, ki ga vsebuje Nivea krema, prodre ta globoko v kožo, a ne ostavi za seboj nobenega bleska ter je istočasno krema za dan in noč.

»Utopljenca«. Tudi v Krčevini bodo posestniki te veseloigre prišli na svoj račun, poleg tega pa bodo pripomogli bednim šolarjem do nekaj parov čevljev, oziroma do prepotrebne obleke. — Na odru bodo nastopili vsi najboljši krčevinski diletantje, režija pa je v rokah g. dr. A. Sentočnika. Nadejamo se, da bo ta veseloigra res posebnost na krčevinskem odru.

Pri isihjasu sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popijte zjutraj na tešče, brez muke izdatno iztrebljenje črevesja, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri krčnih žilah, hemoroidih, oboleni prostati in mehurnem kataru. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden bosta imeli nočno lekarniško službo dve lekarni, in sicer Sirakova lekarna »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti in Minarikova lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

Radio Ljubljana. Spored za nedeljo, 13. t. m. Ob 7.30: pomen in potreba kmetijskega knjigovodstva; 8: narodne napitnice na ploščah; 8.30: poročilo; 8.50: Schubertove kompozicije na ploščah; 9: versko predavanje; 9.15: prenos iz frančiškanske cerkve; 9.45: orgle na ploščah; 10: predavanje o javni higieni; 10.20: zunanji politični pregled; 10.50: pevka Cankarjeva in Franc poleta s »premljevalcem radi-orkestra«; 11.40: mladinska ura; 12: čas, radio-orkester; 16: Paranova »Ksenija« na ploščah; 17: radio-orkester; 19.30: nacionalna ura; 20: čas, jedilni list, program za ponedeljek; 20.10: božične pesmi; 21.30: čas, poročila; 21.50: šramel-kvartet in plošče. — Spored za ponedeljek, 14. t. m. Ob 12.15: tamburaši na ploščah; 12.59: poročila; 13: harmonisti na ploščah; 18: spomini s poti; 18.20: plošče; 18.40: slovensčina; 19.10: naši pevci na ploščah; 19.20: čas, jedilni list, program za torek; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos opere iz Zagreba, v odmoru čas in poročila.

Javna kuhinja na Slomškovem trgu do stavlja hrano v B in C razredu na dom.

»Grajska klet« v snegu. Danes v soboto kepanje. Jaz-band. Do 3. ure. Laže se rezervirajo.

Za napredek našega zimskega sporta. Staroznana Divjakova strokovna izdelovalnica smuč v Mariboru je za povzdi go in napredek našega zimskega sporta in v veliko iznenadenje in veselje vseh smučarjev globoko znižale cene svojim splošno znano najboljšim smučem. Le

na Divjakovih smučeh najde smučar bodisi mlad ali star najlepši užitek. Preberite oglas v inseratnem delu našega lista.

Tragična smrt odpuščenega delavca. V okolici Črne je pri posestniku Kordžu služil za hlapca 20-letni Rudolf Biderman. Bil je kot hlapec priden in vesten, toda ker so posestniku dorasli otroci, je ob koncu leta odpovedal hlapcu službo. To si je mladi fant hudo vzel k srcu. Tem huje mu je bilo, ker ni imel pravega doma, saj je bil njegov oče ubogi rudar, ki jedva preživlja samega sebe. Mladi hlapec je obupal nad svojim življenjem. Preden je povezal svojo culo, je odšel v stransko sobo, snel s stene puško svojega gospodarja in si pognal kroglo v glavo. Bil je na mestu mrtve.

Sejem za prašiče. Na včerajšnji sejem so pripeljali 25 prašičev. Prodanih jih je bilo 10 in so bile cene naslednje: 5 do 6 tednov stari 80 do 120 Din, 7 do 9 tednov 140—160 Din, 3 do 4 mesece 150 do 200 Din, 5 do 7 mesecev 220 do 250 Din, 8 do 10 mesecev 300 do 360 Din. Kilogram žive teže so prodajali 4 do 5 Din, mrtve pa 6.50 do 8.50 Din.

Vremensko poročilo s Pohorskih vrhov. Koča na Pesku: Davi ob 7. uri — 13 stopinj C, 80 cm suhega pršiča; Senjorjev dom: davi ob 7. uri — 10 stopinj C, vreme mirno in solčno, meter novega snega na staro podlago 30 cm.; Smuka idealna.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal termometer 9 stopinj pod ničlo; minimalna temperatura je znašala 9.2 stopinj C pod ničlo, barometer je kazal pri 14 stopinjah 738, reduciran na ničlo pa 736; relativna vlaga 50; vreme je tiho in megleno; vremenska napoved napoveduje povečanje oblačnosti in nev sneg.

Avtomobilisti iz Monte Carla bodo vozili skozi Maribor. Mednarodni Avto-klub v Monte Carlu prireja vsako leto avtomobilske izlete v večje srednjeevropske centre. Letos bo klub priredil izlet na Dunaj in bo vodila pot monte-carlske avtomobiliste tudi skozi Slovenijo in Maribor. V to svrhu se je mudila v Mariboru deputacija, ki je pекrenila vse potrebno za prihod okrog 100 avtomobilistov, ki bodo pri št. IIIu zapustili našo državo. Predvidoma se bodo peljali skozi Maribor 21. januarja okrog poldneva. Mariborčani se prihodnjih avtomobilistov prav gotovo vsele in jim bodo priredili lep in pristopen sprejem.

Zamot-Či:

Zerop Veliki

Dandanes, ko vsak stan ječi in vzdiguje pod težo vsakojakih davščin, mogoče ne bo odveč in bo marsikoga zanimalo, kako je bilo nekoč, v takimimovanih »prastarih dobrih časih« v deveti deželi. Za božične počitnice me je povabil učeni moj stric v svojo biblioteko in tam sem našel med porumenelimi, silno starimi papirji, na katerih je bilo še precej prahu preteklih stoletij, zapiske tudi glede takratne uprave tiste dežele.

Pokrajino je zavojeval zmagovalac Zerop Veliki. Narod, ki je tam prebival, je bil mehkega srca, pohleven in se je držal izreka: »Daj cesarju kar je cesarjevega in Bogu kar je božjega!« Zerop Veliki je za svoje privržence rabil ogromno denarja, zase pa največ. Pohleven narod, ki je bil vajan varčevanja in si je takorekoč od ust pristradal svoje borne prihranke, so osrečili sčasoma čuvarji in izvrševalci Zerepa Velikega, imenovani jalbitarji. Teh je bilo toliko, da je bila preko vse dežele prepletena njihova mreža, iz katere se ni mogel izviti prav nikdo, ki je imel kaj pod palcem. Naj navedem le nekaj primerov. Zdrav, močan mož srednjih let si je

služil s trdim delom svoj borni kruh. Zaradi svoje nenavadne telesne moči je delal noč in dan ter si na ta način prislužil tudi nekaj denarja. Neki državni jalbitar je pa izvohal skrivališče denarja in kmalu na to je dobil delavec predpisane davek za »skrivanje denarja« v taki višini, da je moral delati še naknadno celo leto samo za ta davek. Seve je moral oddati že prihranjeni denar jalbitarju.

Oratar Sevo je delal s svojo družino neumorno na polju, v gozdu in povsod, kjer je bila njegova zemlja. Imel je vola, 2 kravi in 10 ovac. V njegovem škodnju se je utaborilo kar 5 jalbitarjev, da opazujejo delovanje oratarja in preračunajo že vnaprej njegov letni čisti dohodek. Oratarju je potokla toča vso setev. Ker ni zmoget že vnaprej preračunanega davka, so mu jalbitarji odpeljali vola in obe kravi z motivacijo, da je to številčno manj, kot če bi mu vzeli za davek kar deset ovac.

V naselbini se je bil pred leti usidral premožen tujec, ki je bil usmiljenega srca in je lačnim ter žejnim postregel — seve za dober denar — z jedajo in pijajo. Bil je pošten in na dobrem glasu. Po prihodu Zerepa Velikega in njegovih jalbitarjev je dobival skoraj vsaki teden poziv, naj plača ta in ta davek, ker bi se mu sicer obrat zaprl, zaloga pa za-

plenila. Nekaj časa je to izvrševal, potem ni mogel več in sam sv. Duh mu je navdahnul misel, da je začel dajati jedilne porcije za isti denar kot poprej, a manjše, k vinu pa je prilival čiste, zdrave studenčnice, ki je baje itak najbolj zdrava in ne povzroča glavobola. Gosti so to mirno prenašali nekaj časa. Potem so polagoma izostali. Gostilničar si ni mogel nabaviti nove zaloge in je obrat zaprl. Jalbitarji so jo pogruntali, da še od primešane vode ni plačal nobenega davka. Ker tega ni zmoget, so mu studenec — zasuli.

Jalbitarji so opazovali, da si v gostilni neki »boljši« domačin po vsaki jedi odtrga od brezove metle vejico, s katero si potem odstrani v ustih med zobmi ostanke jedi. Zobotrebcev takrat toraj še niso poznali. Rekli so: to je luksuz in na luksuzne predmete je treba naložiti davek. Obdavčili so torej vse brezove metle v vsej deželi s takim luksuznim davkom, da so potem ostali ljudem le — metlini držaji.

Stara ženica Aver je imela 4 kokoši dobre pasme, ki so zglele na teden po 15 do 20 jajec. Jalbitar, brihtna glava, je to opazil. Da se starka preveč ne obogati, je sedel pred kokošnjak in že vnaprej potegnil iz vsake kokoši vsak dan po

eno jajce. Jajca je vestno odpošiljal Zeropu Velikemu.

V večji vasi je živel takrat zelo moder mož manjše postave, zato pa temvečje-ga duha. V tujini je pridobil znanje, ki ga je dvignilo visoko nad domače ljudstvo. Dobro volje v gostilni je pripovedoval, da ima baje celo rimsko pravo v glavi. Ljubil je zlahkno vinsko kapljico ter si je s svojo učenostjo pridobil čeden vinograd. Imenovali so ga Kostanj. Neko poletje prihrumi strašna toča ter mu poseka pol vinograda do tal. Druga polovica vinograda je ostala nepoškodovana. Gospod Kostanj s svojim rimskim pravom si je vedel pomagati. Spisal je učeno pismo na Zeropu Velikega ter ga prosil, naj bi mu bili davki od potolčene polovice vinograda odpuščeni in naj bi si zaupniki Zerepa Velikega vinograd sami ogledali. Res, prošnja je zalegla in po preteku 6 let se je oglasilo pri g. Kostanju 8 zaupnikov Zerepa Velikega. G. Kostanj je bil medtem dal na potolčeni polovici vinograda, ki je ostala poškokaj so sklenili zaupniki Zerepa? Da se odpiše g. Kostanju sicer davek od one polovice vinograda, ki je ostala neškodovana. Od baje poškodovane pa mora plačati dvojni davek, ker je bila prejšnja trta že stara in je samo toča povzročila, da bo imel g. Kostanj sedaj nov nasad.

Maribor, ti dolina šentflorjanska

MARIBORČANI SMO V BISTVU DOBRILJUDJE, A ZELO SMO NAGNjeni K SLABEMU.

Mariborčani smo ljudje iz mesa in krvi ter že po svoji naravi nagnjeni k hudemu. Izvirni greh prvih dveh ljudi se je prenesel od roda na rod in smo ga bili v precejšnji meri deležni tudi mi. Zato smo kakor prejšnja leta tudi lani mnogo grešili, grešili zato, ker smo pač imeli dosti prilike. Kdo bi nam štel v zlo, saj ga skoraj ni pod božjim solncem človeka, ki bi ne grešil, če se mu nudi prilika. Številni so naši grehi, niso pa tako veliki, da bi nebeški oče poslal nad nas žveplo in ogenj, kakor je to storil s Sodomo in Gomoro.

Mariborčani veliko grešimo, a se tudi proti pokorimo, saj skrbimo za to čuječe oči vestnih varuhov zakonov, ki nam jih je postavil zakonodajalec in nas točno razvrstil po naših grehih v razne kategorije. V Ključavničarski ul., kamor še ni dahnil duh modernega časa, ker je še vse kakor v srednjem veku, tam so mariborske vice, kjer se očisti duše grešnikov iz doline šentflorjanske. Kdor izmed nas je vsaj eno noč pretrpel v teh vicah, je bil prečiščen, oziroma je moral sam skrbeti za to, da se je očistil, če ni ljubitelj raznih nadležnih majhnih živalic, ki lezejo in skačejo. Da pa Mariborčani tako mnogo grešimo, ni temu kriva samo naša narava, kriv je temu alkohol, ki ga steče precej po našem grlu, krive so tega slabe gospodarske in socialne prilike, krivo je temu današnje splošno nezadovoljstvo.

Poročali smo že, da je bilo lani zaprtih pri »Grafu« v Ključavničarski ulici skupno 4542 oseb, ki so prišle v konflikt s paragrafi strogih zakonov. Številka sama ni toliko zanimiva v teh časih, ko mrgoli po listih najrazličnejših statistik, bolj zanimivi so grehi, zaradi katerih so nas Mariborčane zapirali in sodili. Mile so božje in cerkv. zapovedi, po katerih naj bi bilo usmerjeno človeško življenje v primeri z državnimi zapovedmi v obliki kazenskih paragrafov. Paragraf je zveržen, kriv, ga obrne kakorkoli, in čeprav ga postaviš na glavo, je še vedno paragraf, pred katerim ni varna najpohlevnejša krščena ovčica. Vselej in povsod visi paragraf nad našo glavo, ki je izpostavljena največji nevarnosti zlasti tedaj, če meša njene možgane moč vinskega duha. Tedaj smo Mariborčani silno korajžni, silno pametni, se poživljamo na predpise in postave, drugo jutro pa nam čepita na glavi v tesnem objemu »maček« in paragraf.

Kakšni so bili torej lani grehi Mariborčani, te doline šentflorjanske? Kralja in narod so žalile samo 3 osebe, kar je dokaz, da smo Mariborčani državotvorni ljudje. Nekaj je bilo nergačev, ki so hujskali proti državi, nekaj pa tudi takih, ki so jih zalotili pri delu proti interesom na-

še države. Zasačenih je bilo več vohunov, nekaj pa je bilo takih, ki so se pregrešili zoper zakon o zaščiti države. Boljši rdeča barva je zmešala glave 59 ljudem, večinoma samim mlajšim, ki v da njih razmerah tako radi sanjajo o boljše-viškem svetu na tem svetu. Zalitev naše narodne vojske, nadlegovanje vojaške straže, kritiziranje državne uprave in razširjanje vznemirljivih vesti so nerodne zadeve, s katerimi je imelo lani posla nekaj lahkomišelnih ljudi. V današnji denarni krizi si je skušalo pomagati s ponarejanjem denarja več oseb. Bilo pa je tudi nekaj takih, ki so skušali pomagati v zadregi s ponarejenimi listinami. Med grešniki je bilo lani več vojnih ubežnikov, pa tudi nekaj takih, ki se niso odzvali, ko jih je klicala pod vojaško zastavo mila domovina. Precej je bilo takih, ki so se prehudo skregali s policaji, ki so se vmešavali v policijsko službo, in nekaj takih, ki so policaja razžalili v njegovi službi.

Med nami je bilo lani nekaj vročerkvežev, ki so se s silo lotili »nedolžne krvi«, nekaj pa je bilo tudi javnih nasilnežev. Veliko število teh pa prav gotovo ni bilo prijavljenih policiji, če upoštevamo dejstvo, da smo Mariborčani ljubitelji pitja, petja in lepих žensk. Zaradi grožnje, ogrožanja javne varnosti, napada na ulici, lahke in telesne poškodbe ter pretepov, kakor tudi poškodbe tuje lastnine in grdega vedenja je delalo pokoro večje število rogoviležev in nerodnežev. Med grešniki je bilo lepo število takih, ki jih prevzame noč s svojo močjo, pa so zato kalili božji nočni mir in razgrajali pijani po mestnih ulicah. Prav tako je bilo med nami lepo število vlomilcev, tatov, takih, ki so poskušali vlomiti in njihovih pomagačev, takih, ki so kupovali in prevažali ukradeno blago, takih, ki so goljufali in takih, ki imajo na vesti grde utaje.

Smo pa bili Mariborčani lani, bodi lepo povedano, nekateri tudi »Mica Kovačeva«, ker smo pili in jedli na račun brhkih in zapeljivih natakarič. Posnema ti smo poskušali Monte Carlo in jih je bilo med nami nekaj takih, ki so iskali posvetne sreče harzadnih igrar. Znan pa je Maribor po svojih tihotaplcih, ker je blizu država, v kateri je poceni saharin, kjer se dobe za mal denar kresilni kamenčki in cigaretni papir in zato ni čuda, če je bilo lani izredno število takih, ki so »šmuglali«, pa jih je zasačilo pri tem oko postave. Nekaj je bilo tudi takih deklet, ki so hotele skriti sadike ljubezni, pa niso imele sreče. Kakor prejšnja leta, tako so tudi lani frfotali po nočnih lokalih in temnih ulicah pisani »metuljčki« in srkali iz žepov lahkoživec vseh starosti med in v obliki papirja in cvenka. Tajna prostitucija in

Za to veliko uslugo so popili zaupniki in njih asistenta — 16 jalbitarjev — gosp. Kostanju največji sod vina in pojedli vso zalogo živil. Tako je zmagalo »rimsko pravo« v procesu napram Zeropu Velikemu.

Poljedelec Agans si je omislil nekaj, kar ni bilo vsakdanje. Takrat se ljudje niso poznali tujke »kloset«, po naše strnišče. Agans si je naredil tik zraven svoje kolibe iz brun in velevja majhno kolibico. Jalbitarji so oprezovali in opazili, da se je Agans umaknil vsak dan za nekaj časa v to kolibico. Sumili so, da tam ni nekaj v redu. Stvar so ovadili na višje mesto. To višje mesto je dalo nalog, naj jalbitarji poberejo od Agansa toliko in toliko zgradarine od te njegove zgradbe in od poslov, ki jih vrši poljedelec v nji, pa toliko in toliko prometnega davka. Ker Agans ni imel denarja, so mu morali jalbitarji na višji ukaz kolibo lastnoročno spet podreti.

Zerop Veliki je rabil glavno zlato in srebrni denar. Da dobi od ljudstva to vrsto denarja, je dal nakovati okroglo 160 vozov denarja iz železa ter ga je poslal v deželo. Jalbitarji so morali zamenjati povsodi denar iz žlahtne kovine za tega železnega in vso nameščenstvo Zeropa Velikega je dobilo prejemke v železnem denarju. Ljudstvu se je reklo, kako krasno skrbi Zerop Veliki za na-

rod, da še ni bilo tu nikdar toliko denarja, da ga ima vsak posameznik kot toče itd. Ker so se ljudje branili železnega denarja, so z njim plačali vse davščine, samo da so se ga znebili. Na ta način je dobil Zerop Veliki ves denar iz zlata in srebra ter povrh še železni denar prekomerno nazaj.

Končno je bil narod popolnoma slih. Srebrni novci je bil že bela vrana. Z davki se je pa še vedno pritiskalo. V denarju tega ni več skoraj nikdo zmogel, niti sam g. Kostanj ne, in tako se je na-ložila deželi »desetina«, to je: od vsakega pridelka se je moralo oddati deseti del potom jalbitarjev Zeropu Velikemu. Ker je morala deželica naravno iz svojega vzdrževati vse zaupnike in jalbitarje Zeropa Velikega, so dobili zaupniki odkazana primerna zemljišča in bivališča na vzvišenih prostorih, katera so jim morali zgraditi brezplačno poljedelci. Tako je nastala tlaka in ugnedžilo so se v utrjenih bivališčih ljudski vampirji, ki so sesali iz ljudstva kri in pridelke.

Tako je bilo življenje tega naroda. Na porumenelih papirjih sem našel ovekovečenih še mnogo podobnih primerov za časa vladanja Zeropa Velikega. Hočem jih obelodaniti ob priliki, da se na »stare dobre čase« ne pozabi. — Zaenkrat pa preiščujem, preiščujem, kako deluje »davčni vijak« dandanes pri nas in drugod na našem planetu.

vlačganje so grde besede, toda še grši so grehi, zaradi katerih je moralo lepo število Evinih hčera v zapor, v bolnišnico, v jetnišnico. Smolo pa je imelo lani nekaj »nedolžnih« mož in fantov, ki so za sam en greh morali delati po več mesecev pokoro na veneričnem oddelku splošne bolnišnice. Kriza, glad in pomankanje goni ljudi na ulico. Zato je bilo lani med nami veliko število pote-puhov in beračev in pa takih, ki so bili

kaznovani zaradi prepovedanega povra-ka v naše lepo mesto, kjer se kljub kri-zi veselo in lepo živi.

Veliko smo torej lani Mariborčani grešili, včasih celo smrtno grešili, vendar smo ob novem letu sklenili, poboljšati se in zato smemo pričakovati, da nam je dobri Bog vse grehe, male in velike, do-brotljivo odpustil in da nas zaradi naših grehov ne bo pogubil.

Nacionalizem in esperantizem

NASPROTJA, KI NISO NASPROTJA.

Božični prazniki, ki jih tudi v najbolj razburkanih časih preveva dih miru in sprave, vedno iznova postavljajo na dnevni red vprašanje mednarodnega bratstva in prijateljstva. Dolga stoletja je bilo krščanstvo skoro edini nosilec te ideje in je tudi še dandanes vsaj s svojo adventno in božično poezijo ter simboliko, dasi na žalost ni moglo pre-kvasiti vseh »krščanskih« narodov tako globoko, da bi videli v drugih narodih tudi ljudi, ki imajo prav tako pravico do eksistence, svobode in kulturnega življenja. Zato se ob takih božičnih raz-mišljanjih vsiljuje bojazen, da je ves na-por za izmirjenje, ves trud za uresniče-nje mednarodne harmonije zaman, ker je človeštvo prav tako kakor vsa ostala priroda podrejeno zakonu, da je pravica na strani močnejšega.

»Homo homini lupus« je res veljalo nekoč, ko je bil človek še popoln divjak. Toda zaradi napredka kulture ni ostal več izoliran poedinec, medsebojna od-visnost postaja vedno močnejša, širša in globlja, tako da dandanes niti največje države ne morejo misliti na popolno go-spodarsko avtarkijo, pa tudi glede osta-le kulture ne morejo živeti popolnoma za sebe in iz sebe. Načelo brezobzirnega boja vsakega proti vsakemu je danes ne-mogoče, in kjer se pojavi skrajni ego-izem, rodi le zlo. Na žalost in v nesrečo človeštva res še vodi marsikatero diplo-macijo načelo »sacro egoismo«, zato imamo toliko mednarodnih zapletitajev, toliko trpljenja narodnih manjšin. Toda taka načela, ki so se iz njih rodili fašizem in druga, njemu podobna gibanja, se ne morejo smatrati za normalen, današnji kulturi ustrezajoči pojav, ampak so le bolan izrodek povojnih zmešnjav.

Vendar pa grozi ta skrajnost docela kompromitirati oni zdravi nacionalizem, ki je bistven temelj vsega narodnega in državnega življenja. »Ljubi svoj narod, a tujega spoštuj!« to je vrhovni nauk pra-vega nacionalizma, ki vidi trajno srečo lastnega naroda v prijateljstvu z drugi-mi narodi. Nacionalizem se je razvil iz prvotno samo poedincem lastnega na-gona samohranitve in se preko rodbin-skega egoizma razširil na narod kot in-dividui. Kot drugo skrajnost smatramo brezdomovinski kozmopolitizem, za ka-terega pa človeštvo še ni zrelo in spada v sanje daljnje bodočnosti. Nacionalizem v gori opisanem smislu tvori zlato sre-dino in pomeni sedanjo etapo v razvoju narodov. Naloga sedanje dobe je izgra-ditev narodne zavesti, izvojevanje po-polne enakopravnosti in enakovrednosti. Brez tega si ne moremo misliti pravega človeštva in prijateljstva.

Kot reakcija na šovinizem, na maliko-vanje svoje in zatiranje tujih narodnosti, se je proti koncu 19. stoletja pojavilo Zamenhofovo gibanje esperantizma. To je širši javnosti znano samo s svoje praktične strani, in sicer zaradi svoje ideje mednarodnega pomožnega jezika. O potrebi takega jezika, o praktični spo-sobnosti, vsestranski uporabnosti in eno-stavnosti esperanta se je že mnogo pi-salo in zato si hočemo ogledati še tako-zvano interno idejo esperantizma z ozi-rom na njeno skladnost z današnjimi stremljenji narodnih gibanj.

Esperantizem oznanja, kakor nekoč Kristus, bratstvo in mir. Iz tega nauka se je porodila tudi misel mednarodnega pomožnega jezika esperanta, ki naj bi ublažil nasprotja in podrl zidove ne-razumevanja med narodi. Bratstvo, člo-večanstvo in mir je torej evangelij, ki ga je s svojo idejo esperantizma obnovil in razširil preko mej krščanstva genial-ni Zamenhof. Toda ali to gibanje, ki se močno širi tudi pri nas, ne nasprotuje našemu pojmovanju nacionalizma, ali

morda niso pripadniki esperantskega gi-banja nevarni jugoslovanski nacionalni ideji, kakor se to večkrat misli?

Primerjajmo torej glavne točke naše-ga narodnega programa in esperantske-ga gibanja. Jugoslovanski nacionalizem hoče zbuditi narodno zavest in ponos vseh pripadnikov svojega naroda, kate-rega velik del je zaradi večstoletne suž-nosti postal z dušo in telesom hlapec svojih zatiralecev. Esperantizem oznanja enakost in bratstvo. Toda kako naj za-vladata med narodi enakost in bratstvo, če živi en narod v zmotnem prepričanju, da je »gospod«, a drugi se vda v us-do hlapčevanja? V takem razmerju med narodi je prijateljstvo nemogoče. Niti oholi zatiralec in izkoriščevalec niti po-nižni hlapec ni sposoben pravega čustva človečanstva in ne moreta postati prija-telja. Ako torej nacionalizem vzgaja na-rodno zavest in ponos, a esperantizem uči enakost in bratstvo med narodi, ho-četa oba isto.

Nacionalizem zahteva kulturno in po-litično svobodo vsega naroda. Esperan-tizem oznanja mir in spravo. Kruto za-tiranje narodnih manjšin je večna nevar-nost za mir, podjarmljene pokrajine so kakor grmada smodnika, ki se lahko vsak hip vname in zažge svetovni po-žar. Boj za politično in kulturno svobo-do vseh narodov in delo za svetovni mir sta isto.

Nacionalizem zahteva poglobitev na-rodne kulture, temeljito poznavanje do-mačega jezika, zemlje in zgodovine. Me-dnarodni pomožni jezik esperanto ima za cilj, da nadomesti trudapolno učenje mnogih tujih jezikov z enim samim, ki bi zadostoval za vsakdanje praktične po-trebe v občevarju z ysemi narodi. Espe-ranto ne izpodriva domačega jezika, am-pak ustvarja možnost, da se tiste narod-ne sile, ki se danes tratijo za učenje to-liko števila tujih jezikov, porabi za pridobivanje temeljitejšega znanja dru-gih predmetov, zlasti nacionalne skupi-ne. Uvedba mednarodnega pomožnega jezika pospešuje poglobitev nacionalne kulture.

Naštete ugotovitve veljajo tudi v splo-šnem, posebno pa še za male narode. Neoviran razvoj malih narodov bo za-jamčen samo takrat, ako se uveljavijo ideje, ki jih oznanja tudi esperantizem. Zato vidimo prav med malimi narodi naj-jačje in najštevilnejše propagatorje espe-rantizma. Toda težko bi našli še katero drugo državo razen Jugoslavije, kjer bi se esperantske težnje tako skladale z naporji vladne zunanje politike in s strem-ljenji domačega nacionalnega gibanja. Dokaz za to so neprecenljive žrtve, ki smo jih prinesli na oltar miru, dokaz je zlasti nadčloveško samozatajevanje, ki ga je pokazal jugoslovanski narod zadnje mesece letošnjega leta, da se je ohranil mir.

Ne bi bilo tako nevarno.

Z e n a: »Kaj bi storil, če ti umrem?«
M o ž: »Ponorel bi.«
Z e n a: »Ali bi se ponovno oženil?«
M o ž: »Ne, tako neumen, morebiti le ne bi bil.«

Strah pred mišmi.

Gospodinji se predstavi nova služkinja.
»Vaša spričevala so zelo lepa«, pravi gospodinja. »Le to mi še povejte, zaka-je šli iz zadnje službe?«
»Gospod mi je rekel »miška«, gospa se je pa miši tako hudo bala.«

Imenitno sredstvo.

»Ali kaj pomaga vaša voda za rast las?«
»Pa še kako? Zadnjič je neka gospa z zobni odprla zamašek steklenice in čez tri dni so ji že zrasi brki!«

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Tedaj je padlo kakor strela iz jasne neba. Monteli je pridrevel in že v prihodnjem trenutku mi je naznanila Annetta grozno resnico:

»Vse je zastoj, to ni pravi mož!«

V tej grozi sem imela le eno misel: oprostiti se Tvoje prisotnosti kar najhitreje. Moje srce je bilo zadeto, vest se je vzbudila, strah pa je premagal vse; obljubila sem, da se vidiva drugi dan z namenom, da me zapustiš. Šel si, in ostala sem v skrbi in žalosti, da sama izbojujem težek boj v svojem srcu.

Ali naj tukaj prekinem svojo izpoved in prepustim policiji, da razkrije ostalo? Naj Ti gospod Byrd pojasni, kaj sem v tem ali onem primeru čutila in mislila? Ne. — Nikakor ne! Z lastno roko hočem odgrniti zastor svoje notranjosti, o kateri si mislil, da počivajo v njej sveči nagoni, da spoznaš dejstva in da te noben tujec ne bo učil dvomiti nad neskončno, odkritosrčno ljubeznijo, ki sem jo nazadnje čutila zate.

Naj nadaljujem s svojo izpovedjo!

Montelli in Portugizinja sta me kmalu pregovorila, da se da načrt še izvesti,

ako nemudoma pobegnemo. Zapustila sem New-York, in ko sem se nekaj mesecev skrivala v nekem majhnem mestu na zapadu, sem se drzno podala v Veliki Barrington, da me gospodična Aspinwallova uvede v odličnejšo družbo, kjer sem mogla upati, da srečam gospoda iz Clevelanda. Montelli je ostal med tem v New-Yorku, kjer je, kakor sem pozneje izvedela, spravljal več Jenny Rogers v nesrečo. Nazadnje je stopil v službo pri Degrawu, da bi mogel nadzorovati vse njegovo dejanje.

V Velikem Barringtonu se je začelo za me zaradi nežnega prijateljstva gospodične Aspinwallove novo življenje. Vedela sem, da sem ga nevedna, in vendar sem ga uživala s polnim srcem. Vedno sem hrepenela po razkošju, kakršno me je obdajalo tukaj. Čutila sem se srečno, še preden sem mogla slutiti, kake srčne izkušnje me čakajo.

Prišel si Ti, in ko sem premagala prvi strah, sem se iz vse duše izročila Tvojemu vplivu in sem v sladkosti vnovič oživljene ljubezni pozabila na vse, kar sem sicer upala in želela. Šele nenadni nastop Degrawa iz Clevelanda me je na to opozoril. Toda kako mi je bilo, ko sem spoznala, da sem že ob prvem pogledu napravila nanj ugoden utis in da se mi brez velikega napora posreči prejeti milijone iz njegovih rok! Tako bi

si priborila moč in ugled, kakor sem vedno sanjala, ter ljubljenu možu še prinesla druge zaklade, kakor samo svoje srce.

Veruj mi, preljubi, da mi je bila najlepša misel, da Ti poklonim zaklade. Da dosežem ta namen, sem se kazala uslužno in prijazno do novega došleca; vide-la sem, da mu ugajam, in to me je utrjevalo v upanju. Da bi njegova naklonjenost mogla postati globlja, nisem verjela; toda žrtvovala sem nekaj časa svojo ljubezen, da si ohranim njegovo naklonjenost.

Nesramnemu Montelliju ni moglo ostati med tem nič prikrito. Ko je videl, da mi je daroval Degraw iz Clevelanda svojo ljubezen, mi je grozil pri sestan-ku v soteski, da bo to Tvoja smrt, ako ne zapustim, ker ni pri volji, da pusti vse svoje lepe načrte zaradi blazne strasti ženske. Vedela sem, da niso bile to prazne besede, in ker sem se bala zate najhujše, sem se poslužila v strahu sredstva, da Te tajno posvarim pred nevarnostjo.

Montelli me je v tem podpiral; hotel Te je nstrašiti in Te prisiliti, da zapustiš kraj in se me odpoveš. Kako spetno je pri tem igral vlogo tajnega policista, priča o njegovi prekanjenosti, ki jo je kazal pri vsaki priliki. Toda oba nisva računala na odpor Tvoje pošte-

ne narave. Kljuboval si nevarnosti in se nisi hotel odpovedati ljubezni. Degraw sam ni bil preveč jezen na svojega tek-meca, tem hujše Te je sovražil Montelli in iskal prilike, da Te uniči.

O njegovem ponesrečenem naklepu na Tvoje življenje in o zasledovanju po policiji nisem vedela ničesar. Zahteval je razgovor z menoj in mi zapovedal, da pustim zvečer okno v pritličju odprto. Ko sem slišala v noči kratki ptičji žvižg, dogovorjeno znamenje med nama, sem hotela oditi v spodnjo vežo, da se z njim sestanem. Bila sem v njegovi oblasti in sem mu morala izpolniti željo, kakor zelo sem ga tudi sovražila. Ko sem zapustila sobo, sem imela nejasen občutek, da nisem sama v veži, da me opazujejo in stražijo moje korake.

Kaj naj storim? Vrniti se nisem več mogla, in ako bi nadaljevala pot, je odkritje neizogibno. Domislila sem se uloge mesečnice, ki sem jo znala za oder; zavzela sem potrebno trdo hojo, dala sem očem srep izraz in korakala ne-vzdržno dalje. Moja razburjenost je bila tem večja, ko sem zapazila Hilary in nekega tujca, ki ni gnil očesa od mene, čigar navzočnost me je ustrašila, čeprav nisem vedela, da je policist.

(Se bo nadaljevalo.)

Pravi obraz najbolj občudovane žene

KAJ JE Z »MISTIKO« GRETE GARBO? — KRIVO JE AMERIŠKO ČASOPISJE. GRETA GARBO JE SKROMNA IN PREPROSTA.

Greta Garbo. Njena podoba je ovita v neko skrivnostno kopreno, ki ni doslej dopuščala točnega upogleda v njen življenje, delovanje in srovanje. Ni ga na svetu bitja, o katerem bi se bile raznesle tolike fantastične in najneverjetnejše govorice, ki so potem krožile po vsem svetu. Kombinacije brez konca in kraja, namigavanja, šušljanja. Za božične praznike je prišla »božanska« Greta Garbo domov k dragim svojcem na Švedsko, da obhaja v družbi svoje matere in ostale rodbine božične praznike in Novo leto. Domov pa je prišel za Božič tudi Danec Valdemar Larsen, odlični filmski režiser in igralec, eden izmed redkih ljudi, ki spadajo v naj-odličnejšo družbo Grete Garbo. Larsen je ob tej priliki potom zastopnik nekega vo-dilnega časnika skušal razoršiti vse mo-žeče domneve in kombinacije, ki so se porodile okoli »mističnega« pojava edin-stvene žene. V glavnem se glasijo nje-zova razkritja:

Ni mistična.

Casnikarji nosijo največjo krivdo, ako se je okoli Grete Garbo spletlo toliko mi-stike, tajinstvenosti in čarovitosti. Greta Garbo ni niti najmanj mistična, tudi za-goneta ne, in tudi ne komplicirana. Ona je priprosto bitje, ki združuje v svojem značaju velika plemenita čustva. Njene značajne poteze imajo na sebi pečat neče-sa izredno lepega, odličnega, privlačnega. Vse te odlike pa pomnožujejo še druge kreposti, kakor je na primer skromnost, prijateljski čut in posebna sposobnost, de-lovati na svojo okolico z nekim neverjet-nim vplivom in hitrim osvajanjem.

Njena kariera.

Neverjetno nagel je bil njen vzpon. Za-blestela je na obzorjih svetovnega zani-manja. Malokdo je tedaj vedel, kdo je »božanska« Greta dvignila v te višine. Trem dolguje Greta Garbo hvaležnost: svojemu fotografu Sartovu, slavnemu švedskemu režiserju Stillerju in Maksu Reiju. Njena kariera se je pričela tedaj, ko je zaslovel švedski režiser Stiller zaradi svojih nenavadnih uspehov. Pozvali so jo v Hollywood. Se seboj je peljal Greto Garbo. Po dolgotrajnih po-žajanjih se mu je posrečilo, da se holly-woodski film, podjetja angažirala tudi Greto Garbo proti nizki plači. Od začetka ni nikdo od vod. ljudi v filmskem Babi-lonu verjel v njene filmske sposobnosti in vrline. Ni šlo. Tudi najodličnejši fotografi niso mogli pri snemanju zadevi tistih linij, ki so jo pozn. dvignile nad povprečnost. Tedaj se je nepričakovano javil fotograf Henry Sartov, ki je bil dotlej po holly-woodskih ateljejih malodane nepoznan. Skozi deset dni je neprekinjeno delal po-izkuse. Uboga in lepa Greta se mu je smi-lila. Končno je zadel tiste svetlobne ni-anse, v katerih sta njena pojava in obraz

prišla do veličastnega izraza. Danes ob-čudujemo to pojava na filmskem platnu. Ko je Sartov dovršil svoje delo, je stopil na plan Maks Ree. On je napravil za Gre-to Garbo specialne kostimske načrte, ki so dvignili njene pojavnost. V tem hipu je bila Greta Garbo »zlagajena« v družabno hierarhijo filmskih zvezd. Sartov je postal slaven in bogat. Nj traja-lo dolgo, ko se je popolnoma zagnil s hollywoodskega pozorišča in vložil ves svoj denar v neko industrijsko podjetje. Danes je Sartov trden in bogat ameriški magnat. Takšna je bila usoda tudi mno-gih drugih. Oni so Greti Garbo prinašali slavo in srečo, a Greta jim je vse to do-bro vračala. Postali so magnati in boga-tini.

Za zavesami

njenega življenja ni nič posebnega ali ču-dovitnega. Vse je enostavno in preprosto. Tako pravi njen prijatelj in častilec Lar-sen. Kolikokrat prinašajo najrazličnejši časniki poročila, da nima absolutno nikdo pristopa v filmske ateljeje, kadar je tam-kaj Greta Garbo. Vse to je neresnica, za-trjuje Larsen, ki je večkrat igral skupno z Greto Garbo v skupnem filmu, pa je imel vsakdo možnost vstopa za časa sni-manja, ko se je snimala tudi Greta Garbo v vsakokratni vlogi. »Mistiko in tajinstve-nost« Grete Garbo je ustvarilo ameriško časopisje. Tudi to, da bi njeni uslužbenci pisali članke v časnike o njenem privat-nem življenju, ni res. Vse to so čenče, pravi Larsen. Greta ima v svoji vili samo eno služabnico, in sicer zametko Almo, ki jo pozna ves Hollywood. Razen tega ima pri sebi še neko švedsko kuharico. To je vse njeno uslužbenstvo.

Njeno največje veselje.

je, kadar bere iz časnikov članke, ki se nanašajo na njo. Razni mednarodni časn-ški uradi ji v smislu dogovora pošiljajo izrezke iz vseh časnikov in časopisov, ki prinašajo poročila iz njenega življenja in delovanja. S pozornostjo in vestnostjo prebira vse te članke, ki se nanašajo na njeno »mistično« življenje. Ko se pa s svo-jimi prijatelji in prijateljicami poda na planine, tedaj jim pripoveduje o vseh kombinacijah, ki krožijo o njej po svetu in ki zaidejo v časnike. In vendar je Greta Garbo žena, ki združuje v sebi radke od-like uma in srca ter značaja. Z intelligen-co se spaja šarmantnost, z življenjsko mo-drostjo praktičen talent v vodstvu gospo-dinjstva in kontroli stroškov. So lepi do-hodki, pa tudi izdatki niso majhni. Skrat-ka; Greta Garbo je univerzalna žena: le-pa, pametna, plemenita, modra. Še blesti njen pojav na hollywoodskem in svetov-nem pozorišču. Kako dolgo še? Odgovor-na to vprašanje je še precej nejasen in nekonkreten.

Boj proti nepismenosti.

Še ko je živel Lenin, so pričeli v sov-jetski Rusiji hud boj proti nepismenosti. Po službenih podatkih je bilo leta 1920. v Rusiji in v Ukrajini 670 analfabetov na tisoč prebivalcev. Lani pa je število ne-pismenih padlo na deset odstotkov. V času od leta 1920. do 1934 se je v Rusiji naučilo čitati in pisati 36 milijonov oseb. Značilno je, da med industrijskim delav-stvom, ki tvori danes nekako sovietsko aristokracijo, ni več robenega analfa-beta.

Prepozno.

Ko je stric Marko nekega dne opazil, kako je Dorica poljubila svojega prijate-lja Maksa, se je obregnil ob to početje in precej osorno dejal:

»Jaz ti bom že pokazal, kako se po-ljubljajo moški!«

»Prišli ste prepozno, dragi stric, jaz sem Dorico že vse to naučil.« se je lju-beznivo odrezal mladi Maks.

Nima strahu.

N a t a k a r (gostu): Vi torej nočete plačati svojega zapika v tem znesku.

G o s t: Ne, račun je previsok.

N a t a k a r: Potem bom primoran po-klicati stražnika.

G o s t: Menite, da bo on plačal zame?

Sloga.

M o ž: Tako dalje živeti ne moreva. Morava se ločiti.

Ž e n a: Naj se zgodi tvoja volja. Želiš li, da jaz zapustim tebe, ali ti mene?

M o ž: Najboljše bo, če vsak od naju-doprinese svoj kamenček k skupni sreči!

Inominajte se CMD

Ptuj

Konzum mesa v Ptuj 1934. Preteklo leto so zaklali v mestni klavnici naslednje število živine: 1584 telet, 343 krav, 320 telic, 156 volov, 143 bikov in 1493 svinj, skupaj 4.042 glav živine. Konzum mesa l. 1934 je približno za 20% manjši kakor je bil v letu 1933.

Smrtna kosa. V ptujski hiralnici je umrla 7. t. m. Ana baronica Seldeneck. Dosegla je visoko starost 86 let. Pokojnica je bila iz ugledne stare aristokratske družine, ki je pa tekom časa obubožala. Njen mož je bil svojčas avstrijski konjeniški štabni častnik in je bil pozneje uslužben pri gro-fu Herbersteinu. Pokojnica je imela do-movinsko prav. v Ptuj. Pokopali so jo dne 9. t. m. na ptujskem pokopališču. Naj v miru počiva.

Zaposlitev tujcev v Ptuj. V Ptuj ima-mo lepo število tujcev, med temi tudi tu-gerodcev, ki so zaposleni v raznih pod-jetjih in odjedajo kruh domačinom. So tu-di primeri, da Slovenci domačina redu-cirajo, na njegovo mesto pa postavijo tuj-ca. Taki primeri so na dnevnem redu, kar

povzroča, da se pritožbe vedno bolj mno-žijo. Potrebno bi bilo, da se tudi v tem ožiru napravi red!

Sprememba posesti. Na tuk. okrajnem sodišču je bila na sodni dražbi prodana hiša v Vošnjakovi ulici, last mehanika Konrada Vajda za ceno 93.000 Din. Hišo je kupil g. dr. Anton Horvat, odvetnik v Ptuj.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor Matica

Smuški odsek. — Službena navodila.

Sokolsko društvo Maribor Matica pri redi v nedeljo 13. t. m. prvi smuški izlet iz Maribora preko Sv. Urbana do Sv. Križa nad Mariborom. Zbirališče pri pa-viljonu v mestnem parku. Odhod točno ob 8. uri, povratek v Maribor ob 17. uri. Vodnik: br. Vlado Venuti. Bratje in se-stre smučarji vsi na ta izlet, saj se bomo podali na našo severno mejo! Iskreno vabljeni pa so tudi prijatelji Sokolstva. Zdravo! Smuški odsek.

REDNA TELOVADBA SOKOLA MATICE.

Načelnik sokolskega društva Maribor Matica poziva vse brate telovadce in vse sestre telovadke, kakor naraščaj in otroke, da bo pričetek redne telovadbe v ponedeljek 14. t. m. Zdravo! Načelnik.

Iz jezdnega odseka Sokolske župe. Zadnji termin za prijave v jezdni odsek je v nedeljo 13. t. m. do 8.45 v vojašni-ci 32. topniškega polka. Na poznejše pri-jave se ne bomo ozirali. Zdravo! Načel-nik.

Sport

Teniški igralci S. S. K. Maribora pri-re-dijo v nedeljo 13. januarja smučarski iz-let v okolico. Zbirališče ob pol 9. pri ka-varni »Astoria«. Pridite vsi!

Jutri otvoritev letošnje zimsko-sportne sezone.

Kot smo že poročali, bo jutri, v nede-ljo 13. tm. klubski dan mariborskih zim-sko-sportnih klubov, in sicer Mariborske ga smučarskega kluba, ISSK Maribora, SK Železničarja in SK Maratona. Nave-deni klubi nam bodo predstavili svoje smučarje-tekmovalce, ki bodo tekmovali za prvenstvo svojih klubov. Doslej se je prijavilo nad 150 tekmovalcev, in si-cer seniorjev, juniorjev in subjuniorjev, ki bodo startali ob 13.30 pri gostilni »Lov-ski dom.« Seniorji bodo tekmovali na progi 12 km, juniorji in dame na 6 km, subjuniorji od 10 do 14 leta na progi 4 km, od 8 do 10 let pa na progi 2 km.

Zbor nogometnih sodnikov ZNS (služ-beno). Gospodje sodniki se naprošajo, da se udeležijo v ponedeljek ob 20. uri seje medklubskega odbora v hotelu »Ma-riborski dvor«.

Razno

SEDAJ KO PRIHAJA ZIMA
in vaših koles ne boste več rabili, se vam mudi prilika, da jih pustite temeljito osnažiti emajlirati, poniklati, vse kroglične ležaje zbrusiti, tako, da bodo do pridojnice spomladi zopet popravljena, kakor nova. Shramba koles in motorjev čez zimo, hitra postrežba. Zajemčeno in solidno delo. Brezkonkurenčne cene. Priporoča se mehanika na delavnici Justin Gusinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14. Zadoštuje dopisnica, da pridem na dom po kolo. 5369

CENENE POROČNE PRSTANE.

kakor prstane s kamenčki in vsakovrsten zlat nakit si lahko daste iz stare pokvarjene zlatnine moderno predeati. Popravila hitro in ceneno. Priporoča se cenjenemu občinstvu Avgust Jahn, zlatar in draguljar, Stolna ul. 2. 5400

JOS TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16, tel. 27-56. Izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vli gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lesencev svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

PRILJUBLJENI »MIKI-MISKA« KONCERT

bo v nedeljo, 13. januarja v mali dvorani »Uniona« od 18. do 24. ure. Vstopnine ni. 109

AUTOMOBILISTI!

Poslužujte se kurjene pralnice, ki je tudi za zamrznevalne hladilnike. Dnevna in nočna telefonska služba 2109. Garaža Völker. 100

POZORI

Vodstvo gostilne »Mesto Ptuj«, na križišču Tržaške in Ptujke ceste, se priporoča cenjenemu občinstvu z izbornimi vini (črno vino Din 8,—) ter z vsakodnevnim toplim in mrzlo kuhinjo. Perutnina vsaki dan, cela, ocvrta ali pečena piška Din 17,—, porcija Din 8,—. Pivo v sodčkih, vrček Din 3.50. Cenjenim gostom se vrljudno priporoča Matilda Seifried. Abonente sprejemem. 112

50% PRIHRANITE

na kurivu, jezi in trudu samo z montažo Patent planena, nujna potreba za vsak štedilnik. Potniki se sprejemajo takoj za Maribor in okolico. — R. Lah, Koroška c. 8. pri Novaku 126

ABONENTE

sprejemam na dobro domačo hrano. Aleksandrova cesta 10-I. 145

Lokal

LOKAL
za krojača, čevljarja ali drugo obrt, oddam. Stritarjeva ulica 5. 148

V najem

TRGOVINO.
dobrodošlo, oddam v najem s 1. aprilom 1935 v bližini Pragerskega. Reflektanti naj se javijo pod »Dravsko polje« na upravo »Večernika«. 113

Kupim

HRANILNE KNJIŽICE
Ljubljanske kreditne banke in Posojilnice Narodni dom kupim, vsako vsoto po najugodnejši ceni. Takoj denar. Ponudbe na upravo pod »Dolžnik«. 142

ZLATO.

zlatnike in platino kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska alinerija zlata Orožarova ulica 8. 2642

HRANILNE KNJIŽICE

Mestne hranilnice ali Posojilnice v Mariboru za 6—10.000 se kupi proti takoj plačilu. Ponudbe pod »M. P.« na upravo lista. 131

Posest

NOVOZGRADBA
soba, kuhinja, vrt, 14.500. — Velika hiša z gostilno, drugim lokalom, 95.000. Posestvo, 7 orolov, 2 hiši, 35.000. »Rapid«, Gosposka 28. 140

Prodaj

Na prodaj dobro ohranjen **ČEVLJARSKI »SINGER« ŠIVALNI STROJ.** Meljska c. 57. 114

PERJE, PUH.
pernice, odeje, preproge, zavese, madrace, oimane, kauče nudi najceneje Novak, Vetrinjska 7, Koroška 8. 127

PRVOVRSTNI SVETLI PREMOG
dobite poceni edinole v Kopališki ul. 20, nasproti Narodnega doma. Vsaka množina se dostavi na dom. 156

KOŽUH

kratek, nov, ugodno naprodaj. Vprašati Aljaževa 9-I. 143

MLAD, HUDI PES
volčje pasme radi selitve poceni naprodaj. Strog čuvár hiše. Izve se v Cankarjevi ulici 5 v Mariboru. 146

MODERNA JEDILNICA
žimnate madrace, odeje, gumi, spalnica iz trdega lesa, moško kolo, železna blagajna štev. 3, postella iz medenine. Ruška c. 3-I, desno. 153

SMUČI!

Smuči, vezave in palice

za otroke D 95—
za mladino „ 125—
za odrasle „ 165—

ROBNIKI iz la jekla

garnitura D 45—
„ „ 70—
„ „ 110

Strokovnjaška montaža vezi, okovja, robnikov, kakor tudi vsa v to široko spadajoča popravila.

Brušenje drsalk.

Sport Divjak Maribor

Glavni trg 17
Tattenbachova ulica 4

Iz likvidacijske zaloge čevljev

je še nekoliko sto parov raznih čevljev preostalo, katere prodamo po zelo nizki ceni.

Zaloga čevljev »AKRIS«

Trgovski dom, Maribor

PRAZNO SOBO

oddam s 15. januarjem. Vprašati Franc Gol, Krčevina, Fra. protnikova ul. 20. 88

LEPO, SEPARIRANO SOBO
oddam. Sodna ul. 26, vrata 2. 85

SOBO

lepo, poseben vhod, za dve ali eno osebo, oddam takoj. Stritarjeva ul. 5-I. 31

SOBO

s posebnim vhodom in s hrano oddam. Vrbanova ul. 28, pritličje, desno. 128

SOBICO

oddam gospodu s hrano. Aleksandrova c. 64, vrata 6. 129

OPREMLJENO SOBO
oddam. Korošče ul. 6/I. 135

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom, na lepem kraju poleg sodišča, takoj oddam. Wildenrainerjeva ul. 11. III. Stock. 139

Stanovanje

STANOVANJE
oddam v najem s 1. marcem na Tezmem, Levstikova ul. 5. Hiša je nova, tri sobe, pralnica ter veliki vrt, za 400 Din mesečno. Poizve se pri foto Benet, Dravska ul. 10. 144

STANOVANJE
oddam takoj mirni stranki. Naslov v upravi »Večernika« 130

Smučarji!

Puluverje
Sviterie
Trenike
Šale
Nogavice
Palčke

iz dobre volne
nudi
po ugodnih cenah

C. Büdefeldt
Gosposka ulica

STANOVANJE
veliko sobo s štedilnikom, oddam. Pobrežje, Zrkovska cesta 33. 92

DVOSOBNO STANOVANJE
oddam takoj mirni stranki. Naslov v upravi »Večernika« 130

Službo dobi

KROJAŠKEGA VAJENCA
sprejemem. Avberšek, Državna c. 24, Maribor. 137

Službo išče

ŠIVILJA
gre na dom. Dela tudi smučarske obleke. Naslov v upravi »Večernika«. 134

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

POSOJILNICA R. Z. Z O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

USTANOVLJENA LETA 1882
Stanje hranilnih vlog 60 milijonov dinarjev
Rezervni zaklad 9.668.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje

DOBRO OBRT

si lahko vsak ustanovi doma v svojem kraju. Potrebno je vsaj 400 do 500 Din kapitala. Za pojasnila pošljite znamke za odgovor. Josip Batič, Ljubljana. 40

HRANILNE KNJIŽICE

in državne vrednostne papirje kupujemo in prodajamo po najugodnejših cenah. Bančno kom. zavod, Maribor, Aleksandrova 40. 141

Sebo odda

OPREMLJENO MALO SOBO
oddam. Praprotnikova ul. 29. 91

Opravična številka IX I 3187/34-10

Dražbeni oklic

Dne 11. februarja 1935 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga Sladki vrh vl. št. 72

Cenilna vrednost Din 60.954/35

Najmanjši ponudek Din 40.636/22

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Sresko sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 7. decembra 1934.

Pozor!

V soboto 12. jan.

OTVORITEV

novourejene gostilne

Kirbiš

Vetrinjska ul.

Velika pojedina letnih klobas.

Spomnite se CMD

Enorme Verdienstschanze!

Iščemo osebe s kapitalom za generalno prodajo od države dovoljenega in po zakonu zaščenega zelo aktualnega množinskega predmeta za Maribor, Celje in Ljubljano ter okolico. Potreben kapital po velikosti rajona, najmanj Din 55.000. Pooblaščenec pride v najkrajšem času v Maribor. Dopise po možnosti v nemškem jeziku pod »Ker samo enkrat se hitro odločite« na upravo.

Halo! Ali že veste?

Gospod Rozman, ki je imel svojčas gostilno **Čolnik** pri kor. kol., je sedaj odprl na novo gostilno in sicer na Glavnem trgu tam kjer je bil prej **Humel in Lipovšek**. Vabljeni vsi, ki jih zunaj zebe, da pridejo na Glavni trg in se pri meni ogrejejo, ker se tu vse dobi, dobro za jesti in vinček tudi ni slab. Izborna St. Iljska kapljica. Se priporoča

Ferdo Rozman.

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v cenarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, pri Južnoštajerski hranilnici